

KASDIENA —

Apie "Sferas"
Britai ir SSSR
Lietuva Laisva
Jie Nesirengia

Stambiausias Londono laikraštis Times, kuris dažnai neoficialiai reiškia Britanijos užsienio politiką, kelia klausimus "Itakos sferų" po karo. Jis mano, kad Turkija ir Graikija turėtų likti britų, o kitos Balkanų šalys—SSSR "Itakos sferom."

Tas sukėlė spekuliacijų ir pasirengė elementus baimės, juo labiau, kad tai diskutuojama kada premieras Churchill tariasi su premieru Stalinu.

Kai kas prastai žiūri į "Itakos sferas", bet tas neatmano to fakto, kad tokios sferos yra. Veik visos mažos šalys yra Itakos, tai vienos, tai kitos didžiųjų. Net tokia Kinija prieš karą nebuvo visai nu to liuos.

Objektingai žvelgiant veik neįmanoma, kad Jungtinių Valstijų norėtų toleruoti savo pašonėjų sau nepriekiausias valdžias, priešingas mūsų interesams.

Svietė juk yra daug dalykų, kurie turėtų būti geriau pastatyti.

Ką reikėtų Britanijos ar Sovietų Itaką?

Kaip rodo, premieras Churchill remia, ar bent rėmė konservatyvius valdžias Graikijoje, Ispanijoje, Italijoje ir Prancūzijoje, pirmiausia ir Jugoslavijoje.

SSSR gi nenorėi tokias valdžias rėmti.

Taipgi, "Sovietų sferose" reikišnis, pusiau—fašistinės valdžios neįmanomas. Tas nereikia, kad SSSR spēkų vartotų (kaip Britanija to nedaro), bet jos Itakoj žmonės patys sau demokratišką valdžią uždėtų.

SSSR "Itakos sferos," žinoma, baugina reakcininkus. Jie žino, kad po kariu SSSR bus dar galingesnė, jos rolė tarptautiniuose santykiuose bus svarbesnė.

O reakcininkams ir fašistams kas tik pažangus, demokratiškas yra komunizmas.

Tos "sferos" dėlto juos baugina.

Lietuva jau išlaisvinta. Pasilikti nacų rankose dar mažas ruožtas prie Latvijos ir šmolai Paprūsėje, bet jau nedaug.

Amerikos lietuvių "Iarbininkai" ir smetoniniai sakė, kad vokiečiai išvijus iš Lietuvos Amerikos ir Anglijos armijos užims laikinai Lietuvą. Tas reikalinga, kad davus progą Pakštui, Grynuiti, Gričiūnui ir Ko sugrįžtų valdyti tą šalį.

Tas laikas atėjo, bet būkite tikri, tie ponai nekrauna savo įlaginimo į valizus. Jie ir nekraus. Jie pasiliks kur yra.

Manoma, kad šį sykį lenkų trentinės valdžios galva Mikolajczyk ir Lublino grupė, kuri jau veikia kaip civilinė administracija išlaisvintose Lenkijos srityse, susitarė.

Londoniškei grupėi, kaip rodo, neliko nieko daugiau kaip tik susitarti, jei bent kas iš jos nori grįžti Lenkijon, prisidėti prie jos atstatymo.

Jei net Balkanai gali būti SSSR "Itakos sferoj" ir net p. Mikolajczyk sako, kad Lenkijoje neįmanoma nedraugiška Sovietų Sąjungai valdžia, kaip tada bent kas blavai pralaujas gali tikėtis, kad Lietuvių gali-

Vengrija Priima Taikos Sąlygas

Dar 450 Amer. Orlaivių Bombardavo Formosą

Jau Septinta Ataka iš Eilės; Japonija Bijo Amerikos Armijos Invazijos Salon

WASHINGTONAS, spal. 15.—Amerikos bombardierai, nugalėdami lėktuvnešius, vėl bombardavo Japonijos salą Formosą. Šiuo kartu ypač bombarduota Okayama miestas toj saloj. Dalyvavo 450 orlaivių. Iš atakos negrįžo 4 B-29 superbombardierai, bet vie- nu jų laukia sugrįžtant, nes jis nusileidė ir draugišką bazę.

Tai jau septinta ataka. Japonijos valdžia gerokai įbauginta, kad Amerikos karinės jėgos gali ten invaziją padaryti, o įsdrėtinus ten pasidaryti pavojaus Japonijos laivų trafikui į pietinį Pacifiką.

Admirolas Sankichi Takahashi, kalbėdamas per radiją, reišė didelį susirūpinimą, kad nuolatinės atakos ant Formosos bazių grėšia pavojum invazijos ten, taipgi padidina pavojų bombardavimo pačios Japonijos.

Formosa yra tik 200 mylių nu pietinės dalies Japonijos.

Kol kas dar nežinia pasekmių paskiausios atakos, bet dalyvavę joje mano, kad ji buvo paskėminga. Taipgi nėra žinių apie japonų pasipriešinimą atakai.

Japonai skelbia, jog viso jie

Gen. Hershey Smerkia Dewey už Minties Kraipymą

WASHINGTONAS, spal. 15.—Gen. Lewis Hershey, pats republikonas, smerkia Thomas Dewey pačiam vieną skaitinį iš Hershey kalbos ir smerkia, kad tai Roosevelt administracijos, kuomet tai buvo Hershey asmeninė nuomonė ir tik prašė, gmai išsireiškimas. Tokis elgėsis, sako Hershey, yra neįteisintas.

Daugiau Brazilijos Armijos Atvyko Italijos Frontan

ROMA, spal. 15.—Dar daug Brazilijos armijos atgubta čia karui prieš nacius. Sakoma, braziliečių skaičius Italijos frontan bus padvigubintas.

Braziliečiai pasirodę tuojau stoti frontan.

30 Francūzų Išdavių Pasmertki Miriop

PARYŽIUS, spal. 15.—Virš 30 francūzų išdavių, kurie dauguma buvę Vichy policijos viršijos pasmerkti miriop kaip Francūzų išdaviukai.

Jie nusidėjo teriomadienais cenzūras patirtus.

Amerikos Ambasadorius Atvyko Prancūzijon

PARYŽIUS. — Jefferson Caffery naujai paskirtas Jungtinių Valstijų atstovas prie laikinosios francūzų valdžios, atvyko čia ir atidarė Amerikos ambasadą.

LONDONAS. — Pietinė Anglijon vėl nuvisueta raketinių bombardierių, bet ataka buvus menka, mažesnė pirmiaus buvusiu.

ma anti-sovietinė valdžia? Žinoma, jei kas nori tik sąvęs patenkinti taip manytų, kas kita. Juk ir rūkymas, sako, nėra sveika, bet daugelis žmonių rūko turėdami iš to pasitenkinimą.

Kardinolas Aplankė Rooseveltą

WASHINGTONAS. — Kardinolas Daugherty, Pensylvanijos archyviskūpas, lankėsi pas prezidentą Rooseveltą. Vizitas buvęs socialis.

V. Andrusis.

Padaryta Planas Baudimui Karo Kriminalistų

LONDONAS, spal. 15.—Jungtinių Tautų Karo Praskaitinų Komisija jau sudarius trijų punktų programą ir jtelkus savo valdžioms jį svarstyti. Tas planas nusako:

1) Daugumą karo kriminalistų bus baudžiamas teismų tu šalių, kuriose papildyta piktadarystės.

2) Aliantų karo teismai baudžia karo kriminalistus Ašies šalyse.

3) Bendri Jungtinių Tautų Teismai tiems karo kriminalistams, kurie praskaitę daugiau kaip vienoj kurioj šaly.

Kiolnas Smarkiai Bombarduotas iš Oro

LONDONAS, spal. 15.—Anglijos vidutinio dydžio bombardierai "uodai" atakavo Kiolną (Cologne), vokiečių industrinį miestą netoli nuo Aacheno, kurį amerikiečiai apsupė.

Vokiečių daviniai sako, jog Aliantų aviacija taipgi atakavo Vienną, Austriją, ir kelias kitas vokiečių šalis.

Aliantai Bombarduoja Indijas ir Davao

NAUJA GVINEJA, spal. 15.—Aliantų orlaiviai bombardavo Dutch East Indies salas, taipgi Davao, Filipinuose.

Filipinuose atakuota pietinė dalis, Mindanao sala.

Taipgi bombarduota Celebes ir kitos salos.

Berlyno ir Lisabonos Komunikacijos Nutraukta

LONDONAS. — Radijo pranešimas sako, jog tarp Berlyno ir Lisabonos, Portugalijos sostinės, susisiekimai telefonu nutrauktas. Priežastis neaiškina.

ADF Remia Žydų Reikalavimus Palestinos

ATLANTIC CITY. — Amerikos Darbo Federacijos prezidentas Green pasisakė už rėmimą žydų zionistų reikalavimui palikti Palesting žydų žeme.

AMERIKIEČIAI BAIGIA IŠVALYTI NACIUS APSUPTUS AACHEN MIESTE

Dar 3,400 Aliantų Orlaivių Bombardavo Vokietiją

PARYŽIUS, spal. 15.—Aacheno civiliai žmonės bėga nusigandę, daugelis verkdami, iš to miesto, pagabigiamu griauti. Amerikiečiai beveik nacių likučius ten.

Tuogi tarpu virš 2,200 Amerikos orlaivių ir 1,110 Anglijos orlaivių bombardavo Kiolną ir Duisburgą, industrinius centrus netoli už Siegfried linijos. Duisburga numesta daugiau bombų negu bent kur kitur iki šiol padaryta dienos metu. Amerikos bombardierai dažniausia atakuoja dienos šviesoj.

Siūnčia Diplomatinis Atstovus Rumunijon

WASHINGTON, spal. 15.—Amerikos diplomatiniai atstovai tuojau vyks Rumunijon imti dalyvumą Aliantų Kontrolės Komisijoj.

Autoritetingi rateliai čia sako, kad gandai, jog Sovietų Sąjunga sutinka su Rumunijos karaliaus Karolio p'anaus valdyti Rumuniją, yra niekuo nepagręstai.

Sovietų užsienio ministerija jau pareišė, kad SSSR nesikiš j vidinę Rumunijos santvarką. Taipgi, Rumunijos valdžia yra jos pačios žmonių reikalas.

Dewey Neteisingai Citavęs Rooseveltą

WASHINGTONAS, spal. 15.—Adolph Berle, Jr., surinkęs eilę neteisingų Thomas Dewey citavimų iš Roosevelt kalbos ir parrašė apie tai Prezidentui.

Berle sako, Dewey išpaša kur vieną sakinį, paskui apie jį sudaro neva Roosevelt karo programą ir kritikuoja jį, kuomet tas programą yra paties Dewey sudarytas, o ne Rooseveltto.

Ragina Vokietijos Angliakiasius Kilti Prieš Nacius

NEW YORK, spal. 15.—Tarptautinė Angliakiasių Unija atsisakė per Londono radiją j Vokietijos angliakiasius, kad jie kiltų prieš nacius ir tuo būdu padėtų karą baigti ir fašizmą sunaikinti.

Anglijos Armija Įėjo j Graikijos Sostinę

NEW YORKAS. — Londono radijas skelbia, kad Britanijos armijos daliniai įėjo j Graikijos sostinę Atenus. Pirmą to graikų partizanai užėmė sostinę išvydami nacių likučius.

Rooseveltas Nepaiso Ginčytis-Su Dewey Per Radiją

WASHINGTONAS. — Prezid. Rooseveltas atsisakė dalyvauti New York Herald-Tribune forumu su Dewey, skelbia demokratų štabas.

1,000 Norvegų Paimta Nacių Užstatan

LONDONAS. — Iš Stockholmo praneša, jog nacių suėmė 1,000 norvegų užstatan, kurie bus nužudyti, jei norvegai nesiliaus kovoję prieš nacius.

Atsaukia Armiją iš Graikijos Teritorijos

LONDONAS, spal. 13.—Maskvos radijas skelbia, jog Bulgarijos vyriausybė pradėjo ištraukiam savo armijos iš Graikijos, kur j čius administracines pareigas naciams.

Bulgarija sutikus ištraukti savo armiją iš Jugoslavijos tapjau.

Uraganas Gali Smogti Kubos Pakraštį

MIAMI, Fla. — Oro Būras įspėja, kad prie Kubos artinasi didelis uraganas (vėsuła), kuris gali padaryti nuostolių.

SSSR ir Jugoslavų Armijos Eina į Belgradą

Raudonoji Armija Atakuoja Tilžę ir Klaipepą Rytprusiuose, Padidino Jėgas

LIETUVOJ IŠLAISVINTA: Miemis, Skieai, Papės, Jauna, Rymžančiai, Lazdūnėnai ir Margiškiai (Klaipešos srity) ir gelžkelio stotys: Jeciai ir

Papė. Į vakarus nuo šakių: Pervažaičiai 1, Pervažaičiai 2, Dievačiai, Rociškiai, Žiuriai, Šilinkiai, Butviliskiai, Slavikai, Šilgaliai ir Rukšniai.

LONDONAS, spal. 15.—Raudonoji armija j Jugoslavijos armija įsigavo j Belgradą, Jugoslavijos sostinę, ir gatvėse eina mūšiai. Vokiečiai stumiami j miesto centrą.

Jau kelios dienos kaip Belgradas veikia apsuptas. Jugoslavijos partizanai čjo iš pietų pusės, o Sovietų armija iš šiaurės.

Sovietų kariuomenė taipgi atakuoja Tilžę ir Klaipepą, Rytprūsiose.

Išlaisvinus Rygą dar dvi armijos (gen. Maslenikovo ir gen. Jeremenkos) traukia link Prūsijos sienos. Atakia prieš nacius bus dar padidintos, Sovietų jėgos susitvirtins.

Lietuvoje išlaisvinta kelios dešimtys miestelių ir kaimų. Kai kurios vietos ir Rytprūsiose jau užimta.

Vokiečiai matyti norėjo dalį savo armijos išgauti, bet Sovietų mariinės jėgos užklupo ir nuskandino 21 didelės savarankiškas baržas netoli Palangos pakraščio.

Sovietų atakos padidinta ir Lenkijoje. Iš tikrą išlaisvintų miesto Rozan, 33 mylios nuo Rytų Prūsijos, Sovietų kariuomenė eina pirmyn linku Daningo ir Berlyno.

Viena Sovietų armija eina link Tannenbergo (žalgrio).

LONDONAS, spal. 15.—Vengrija jau sutikus priimti Aliantų taikos sąlygas. Tos sąlygos tuojau bus Maskvoje paskelbtos oficialiai. Dabar tiek žinia, kad Vengrija ne tik meta karavairus, bet ji pavesa savo armiją, 16 divizijų, Sovietų komandai, išvijimui nacių iš Vengrijos.

Vengrija pasidavė panašiai kaip Rumunija.

Derybose su Vengrija dalyvavo ir Amerikos ir Britanijos atstovai, bet Sovietų Sąjunga daugiausia prie to prisidėjo, nes jos armijos dabar eina per Vengriją.

Prezimas Stalinas patį priėmė Vengrijai sąlygas, kad jį turė pavesi savo armiją išsumūti vokiečių iš Vengrijos.

Vengrija taipgi turės grąžinti Čekoslovakijai ir Rumunijai tas teritorijas, kurias Vengrija pasidavė pradžioje Hitlerio karo prieš Čekoslovakiją ir Lenkiją.

Fašistas Bankeris Gavo 30 Metų Kalėjimo

ROMA. — Vincenzo Azzolini, buvęs Italijos banko galva prie Mussolingo valdžios, pasmerktas 30 metų kalėjimo už išgabenimą aukšto iš Romos bankų ir pavidimą fašistams.

Himmleris Esąs Nuverstas

LONDONAS. — Iš Stockholmo praneša, jog nacių gestapo galva Himmler pavartytas paties Hitlerio.

"VILNIS"

(THE SURGE)
LITHUANIAN PEOPLE'S DAILY
Published daily except Sunday and on every Thursday together with the regular editor is included as English Section, by the Workers Publishing Association...

Advertising rates on application
3116 South Halsted Street, Chicago 8, Ill.
PHONE, VICTORY 7322-7326
Entered as second class matter September 22, 1926, at Post Office at Chicago, Illinois, under No. 1025, at special rate of March 3, 1979.

Vengrija Pasidavė

Vengrija jau pasidavė. Nicholas Horthy valdžia paskelbė, jog priima taktininkų sąlygas karo pailaubsoms. Tai paskutinis Hitlerio satelitas. Italija, Rumunija, Suomija, Bulgarija, o dabar ir Vengrija išmūštos iš načių orbitos. Pasiliko tik viena Vokietija kariatai.

Kaip Suomijos, Rumunijos, Bulgarijos, taip ir Vengrijos išstrenkima iš Hitlerio ašies paskubino Raudonosios Armijos galinai smūgiai. Horthy valdžia pamatė, kad Sovietų Sąjungos ir Rumunijos jėgos supa Budapeštą ir kito kelio neliko kaip pasiduoti priėmė pailaubų sąlygas.

Sąlygos buvo pasiūstos Stalino, Roosevelto ir Churchillio vardais.

Pirmutinis pailaubų sąlygų reikalavimas, tai Vengrija turi stoti į karą prieš Vokietiją. Savo armijos 25 divizijas turi pasukti prieš nacius. Tos armijos bent du trečdaliai turi pavesti Taktininkų komandai. Kadangi tame fronte stovi Raudonoji Armija, tai Vengrijos armija per eis į Raudonosios Armijos komandą.

Gal dar Hitlerio pasekėjai bandys sudaryti kokią nors valdžią iš kvailių, kaip jie sudarė valdžią iš italu po to kai Italija pasidavė Taktininkų reikalavimams. Bet tas nesudarys didelės reikšmės.

Nacinė Vokietija iš keturių pusų spaudžiama plieniniu lanku, ir ji ilgai negalės laikytis.

Šiuo laiku Sovietų Sąjungos ir Britanijos atstovai, dalyvaujant Amerikos atstovams, Maskvoj tariasi apie tai, kaip bus okupuota Vokietija valdoma. Turi būti nustarta kurias sritis kurios šalies armijos užims ir kaip viskas bus vedama.

Nežinia kaip ilgai naciai pajęgs laikytis, bet visiem aišku, nors ir desperatiškai, fanatiškai jie ginsis, bet jų dienas jau suskaičytos.

Taika ir Prekyba

Perėitą trečiadienį Rooseveltas kalbėjo National Foreign Trade Council New York. Jis žymėjo kokį vaidmenį šis prekyba po karo taikos palaikymui. Be to gerovės negalima tikėtis.

"Vienos šalies piliečiams vesti prekybą su piliečiais kitų šalių be jokių diskriminacijų būtina dėl pasaulinės ekonomijos, dėl saugumo ir taikos palaikymo."

Browderis savo knygoje "Teheranas Mūsų Kelias Kare ir Taikoj" plačiai apstojo ant pasaulinės prekybos. Jis išdėstė, kad prekyba reikalinga šios šalies gerbūviui, kaip yra būtinas dalykas ir kitoms šalims.

Vice-prezidentas Wallace lyginai keliose prkalbose pabrėžė pagrindinį faktorių prekybos plėtimuisi ir geriams santikiams su kitom šalim.

Savaime aišku, kad norint plačios prekybos ir gerų santykių, turi būti progos visom šalim pakilti, kad jos galėtų pirkti ir parduoti. Tas liečia Indiją, tas liečia Kiniją ir kitas šalis.

Po šio karo stipriųjų valstybių pareiga nubraukti į šalį kolonijų klausimą ir ne tik duoti laisvų buvusioms kolonijoms, bet padėti joms pakilti industriniai; padėti pakilti tų šalių žmonėms, kad jie turėtų iš ko pirktis ir galėtų paruošti daiktų pardavimui.

Rooseveltas, kalbėdamas apie prekybą be jokių diskriminacijų, turėjo omenyje, kad šalys, į kurias buvo žūrima šnairiai, turi būti lygiai respektuojamos.

Norint taikos ir gero gyvenimo reikia žinoti, kad kitos šalys, kaip ir mūsų šalys,

ne tik gali pirktis, bet turi turėti teisę ir parduoti.

Jei to nebus, tai negalima tikėtis gerovės ir taikos.

Netoli Su Tuo Eis

Clare Luce, republikonų "pin-up" mergina, pasakė Chicagoje antrą kalbą, ir antru kartą ji paklioo dideliai nepasitenkinusiems tams, kurie geriau apie ją manė.

Ji visgi yra rašytoja. Į kongresą išrinkta. Jos vyras yra leidėju trijų žurnalų—Time, Life ir Fortune.

Pirmą sykį ji kalbėjo republikonų konvencijoje ir susilaukė daug kritikos iš pačių moterų. Šį kartą ji bandė Rooseveltą kritikuoti. Kokiais argumentais?

Ji apšaukė prezidentą Rooseveltą "izoliacininku."

Tai geras juokas. Kongreso rekordai rodo, kad republikonai balsavo prieš visus pasiūlymus geriau ginkluotis, salas Pacifike aptvirtinti, karui ruoštis. Rooseveltas visą tai siūlė, to norėjo. Jis taipgi stoja už santikius ir ko-operavimą su kitomis šalimis.

Kiti republikonų šulai, ypatinai Chicago Tribune leidėjas, nuolat atakuoja Rooseveltą kaipo internacionalistą, kaipo mažiau besirūpinantį Amerikos reikalais, o daugiau tarptautiniais.

O ši ponia kaltina Prezidentą esant izoliacininku. Tikrai, tai geras juokas.

Adolph Berle, Valstybės Sekretoriaus pagalbininkas, nurodinėja, kad Thomas Dewey klastingai cituoja prezidentą Rooseveltą ir paskui sudaro klastingą "karo programą" ir primesdamas jį Prezidentui kritikuoja jį.

Atrodo, kad republikonų politikieriai ir kandidatai, bent tuli jų, nori padaryti savo rinkimų vąjį labiau juokingu.

Gal ir teisybė, kaip tuli sako, kad neturėdami pamato republikonų kandidatai turi vartoti demagogiją kaipo svarbiausią įnaši šiam rinkimų vąjį.

Ar toli su tuo eis?

Ne. Po lapkričio 7 republikonai pamatys, kad jie per toll atsilikę, kad tokios priemonės balsų gaudymui jau netikė, nusigyvenę.

Tas "Lenkų Klausimas"

Profesorius Harold Laski, Anglijos parlamento narys ir Darbo Partijos žymus veikėjas, siūlo patarimą lenkų tremtinės valdžios reikalui. Dr. Laski pabrėžia, jog nevezint visko, gera dalis lenkų emigrantų Londone "kovą prieš Maskvą skaito svarbiausia gyvenimo tiesa."

Ir tai daro nevien atvirai ir pripažinti reakcininkai, fašistinio režimo palaikai ir auklėtiniai. Laski sako:

"Kiek aš permatau, Lenkijos socialistai Londone, kurie priešingai fantastiniams sanprotavimams reakcininkų ir dešiniųjų politinių partijų, patys nemažiau prieš Sovietų Sąjungą užsikirtę."

Dr. Laski sako, jog tie lenkai "Gyvena savotiškai, visai netikram, fantastiškai me sviete," pusiau—feodalistinėje santvarkoj, kaip Vokietija buvo 18-tam šimtmetyje.

Kas daryti su tokiais žmonėmis, kuomet jie nori ir vėlei Lenkiją tokia laikyti? Laski sako:

"Lenkų valdžia Londone turi būti priversta taip mastyti, kad ji būtų naudinga nariu tautų bendrijos, vietoj buvus priežastimis kivirčių, kurie ardo pagrindus kolektyvaus saugumo."

Sis angų veikėjas mano, kad Churchillio patarimas lenkams susiprasti ir susitarti su Sovietų Sąjunga buvo daromas su Roosevelto pritarimu ir d'ito bene bus paskutinė progą lenkams atkisti savo poziciją, nes kitaip jie bus numesti į šalį ir visai užmiršti, o Lenkijos žmonės be Londone susigužusios ponijos apsieis.

Dr. Laski sako, kad Churchillio įspėjimas lenkų emigrantams Londone sutiko pritarimą milžiniškos daugumos Anglijos žmonių.

Arba tie lenkai turi prisitaikyti prie naujo gyvenimo, jį suprasti, arba jie bus nutrenkti už tvoros.

PADEKOS LAIŠKAI PRISIŪSTI AMERIKOS LIETUVIAMS

V. Čepulis, Brooklyn, N. Y., USA.

1943. XII. 26.

Brangūs Lietuviai!

Sveikinimai iš fronto. Rašau jums laišką iš veikiančios armijos. Mes lietuviai čia vedame aštrią kovą už mūsų tėvynę, už laisvą Lietuvą, drąsiai mes einame į kovą, šautuvus nedreba mūsų rankose, kuomet jis taikomas į vokiečių, į fašistų, nes jie yra mūsų priešai. Tai jie sudegino mūsų miestus ir kaimus! Tai jie šaudė ir kankino mūsų brolius ir seseris lietuvius!

Brangūs Amerikos lietuviai, mes pasidėdame atkeršyti už visas tas kančias ir smurtą, kurį mūsų liaudis turi iškentėti. Jūs, draugai, tikrai skaitėtė laikraščiuose apie mūsų laimėjimus viuose frontuose. Mūsų lietuviškas junginys aktyviai dalyvavo tės kautynėse, kovojome Oriolo kryptimi, išvengom vokiečių iš daug gyvenamųjų vietovių, išlaisvinome daug Sovietų Sąjungos piliečių.

Sirdį skauda, kuomet matai, ką prakeiktas vokiečiai daro su mūsų piliečiais, žodžių trūksta man tai aprašyti laiške. Esu įsitikinęs, kad bendromis jėgomis mes greit sutriuškinsime mūsų bendrą priešą.

Dabar, draugai, mes randamės netoli hū mūsų tėvynės Lietuvos, brangi Lietuvos saulė apšviečia mums kelią į tėviškę. Tvirtais žingsniais mes žygiuojame pirmyn į vakarus ir netoli ta valanda, kuomet mūsų sostinėje Vilniuje plevėsuos raudona vėliava.

Mano tėvai liko Lietuvoje po sunkių vokiečių jungu. Aš esu laimingas, kad mano daliai teko garbė kovoti Raudonosios Armijos eilėse. Kovoje prieš fašistus, vyriausybė mane apdovanojo medaliu "Už narumą."

Tikiuosi greit grįžti Lietuvon. Dėkoju jums už jūsų dėmesį ir dovana. Laukiu jūsų greito atsakymo.

Su kariškiu sveikinimu, J. Šeinas.

Onai Čepiulienei, Brooklyn, N. Y., USA.

Gerbiamoji Drauge Čepulene!

Neseniai mūsų amatų mokykla gavo dovanų iš Amerikos. Aš ir mano draugės buvom labai sujaudintos, kad lietuviai iš tolimos Amerikos nepamiršo lietuvių vaikų, priverstų palikti gimtąjį kraštą.

Kai prasidėjo karas, aš buvau Palangos stovykloje ir iš ten išvažiavau su mūsų būriu. Tarybų Sąjungoj pradžioje gyvenau lietuvių vaikų namuose. Paūgėjus, su kitais vaikais atvažiavau į Kuibisevo lietuvių amatų mokyklą ir dabar čia dirbu staliu.

Kai tik yra laiko, aš su savo draugėm Jule, Maryte ir kitom mergaitėm einame į karo ligoninę. Ten mes turim savo palatą. Kelis kartus ligoninėje sutikome su

žaistus lietuvius karius.

O kartą ten sutikom viena lietuvių, kuris buvo sužeistas prie Nevelio, Lietuvos kryptį. Tas karys iš Zarasų apskr. Prieš einant į mūšį, pūtė vėjas iš vakarų, nuo Lietuvos pusės. Ir jam pasirodė, kad jis girdi, kaip šaukia jį motina laisvinti Lietuvą. Jis su naujom jėgom puolė į mūšį ir užmušė nemaža vokiečių, kol ji sužeidė.

Mergaitės, kurios klausė kario pasakojimo, buvo labai sujaudintos.

Keletą mėnesių atgal aš netikėtai gavau laišką nuo vresniojo brolio Juozo. Jis rašo, kad visą laiką kariavo fronte, o dabar yra Lietuvių divizijoje. Tas laiškas suteikė man didelį džiaugsmą.

Tokį pat džiaugsmą man suteikė jūsų dovanos. Mes keletą kartų perskaitėm jų šiuo laišku.

Jūsų siuntinį padalino keliom mergaitėm ir visų mūsų vardu aš dėkoju, kad prisiminėt mus, už jūsų dovanas.

Būkit sveika. Danutė. Kuibisevas. 17. 12. 43 m.

Komitetui.

Brangūs lietuviai-lietuvės! Sirdingai lietuviška aciū už taip sirdžiai brangias dovanas. Jos mus dar labiau skatina su didesniu įmirtimu mušti prakeiktus kryžiuočius ainius. Kovoti sekasi, dabartiniu metu jau netoli Lietuvos sienų.

Viso laimingiausio, žemaitis iš Zemaityjos. Vl. Martinkus. 1943. 12. 26.

Komitetui.

Brangūs Amerikos Lietuviai!

Gavusi jūsų adresą, sugalvoju parašyti mažutį laiškutį. Visų pirmiausiai, turiu padėkoti už dovanėlę, kuri dabartiniu laiku yra labai brangi. Dabar truputį parašysiu apie save. Esu kilus iš Kauno, mamytė dirbo fabrike, tėvelis mirė 1941 m., turėjau dar sesučių ir brolių, jie taip pat dirbo. Aš su vyresne sesute už mane išvažiavome į pionierių stovyklą Druskininkus. Ten buvom labai linksma gyventi, tik vokiečiai fašistai sugadino mums taip gražiai ir

TARNAITĖ GERISI FONIOS DEIMANTAIS

JOHANNA.

Jonas Valaitis "Tėvynėje" labai gražiai aprašo graikų vieningą darbą rūbų rinkime ir pasiuntime karo nualintims graikams į Graikiją.

Valaitis net jaučiasi, kad universiteto kursą baigęs, kuomet aplankęs graikų draupet centrą... Kaip puiku! Dar vieną diplomata universitėtininką sulaukėms, kuris svetimoms plunksnoms gėrisi.

Būtų jau senai tokius kursus išėjęs drauge su būriu lietuvių, kurie rengia siuntinius Lietuvos žmonėms...

linksmai gyvent. Kada jie užpuolė mūsų mylimą Tarybų Lietuvą, tada mes turėjome trauktis be tėvelių, ir dabar jokių žinių apie juos neturime. Kaip pasitraukėms iš Lietuvos, tai mes nuvažiuome į Tarybų Sąjungą, čia mus priglaudė. Dabar mums yra gerai gyventi, dėka Lietuvos vyriausybės, jie mus dažnai aplanko ir dovanelių atveža.

Brangūs Amerikos Lietuviai! Aš prašau jums, kad jūsų mums dažniau rašytumėte laiškų ir parašykite, kaip sekasi ten gyventi.

Tuo ir baigiū savo mažutį laiškutį, bet prieš pabaigdamą turiu dar kartą širdingai padėkoti už atsųstas dovanėles. Lauksiu greito atsakymo.

Tiki pasimains. Vanda Miežinskaitė.

Komitetui. Brangūs Lietuviai!

Gavęs jūsų dovanas, širdingai dėkoju jums už jūsų rūpinimąsi apie mus, kovojančius prieš žmonių priešus—vokiečius-fašistus. Tos jūsų dovanos įrodo mums, kad jūs tū žiauriausioje kovoj prieš pasiusčius Hitlerį mes esame ne vienai.

Mes pasižadam ir ateityj mušti juos visur ir visuomet, kad daugiau nepasikartotų tos žmonių nelaimės. Bevardymai užgrobikus iš Sovietų žemės, mes matom istitus kaimus ir miestus, sudegintus fašistų.

Brangūs broliai! Kovojant bendrai, su jums, prieš bendrą priešą, pagreitinsim karo pabaigą. Tad į kovą!

Tamosiūnas P. I. Povejaja pošta 33970-V. 15-12-43 m. Frontas.

Be to, nebūtų buvę popų su maldoms, o tas tai svarbu, o gal svarbiausia? Juk Valaitis, tai irgi panašus popų pasiuntinys ten buvo.

Mūsų tautininkai nemėgsta dirbti savo tėvų ir gimtąjai šaliai. Jie mėgsta po svetimus užkaborius uostinėti ir gėrėtis jų perfumu.

Jie suuoždia ir mato ką graikai dirba ir veikia, bet savųjų, lietuvių, pastangų ir nuveikto darbo nemato. Cia jie kurti ir spangi. Mano mintis sako:—Kazin ar Valaičiui širdį nespaudė, kuomet graikams drapanas mašinos suspaudė? Už ignoravimą apleidimą, išniekinimą savosios tautos pastangų-darbo, pasišventimo, rūpestingumo?

Ak, "jūs pabaltyti grabai, kuriuose vien puvėšiai," taip sakė jūsų vadas, taip yra šiandien.

Jis nemokate, nenorite vieningai dirbti lietuvių tautos gerovei, tiems žmonėms, iš kurių kelmo išaugote, jūs norite lyg magikai gaudyti iš oro dolerius savo asmens naudai. Lyg tarnaitė, kuri parėdė ponį, gėrisi jos deimantais.

Tą straipsnį skaitant "Tėvynėje" darosi ir pikta ir graudu.

Kuomet gėrisi Valaitis graikų darbuote, graikų naudai—nuleidęs akis pasiūlo, kad dėtume savo aukus į bendrąjį aruodą, visiškai ignoruodamas lietuvių gelbėjimo centrą, būk iš to, abeinojo centro teks ir lietuviams... Gerai, bet tuomet kam reikia gėrėtis graikų metodoms tautos paramai ir tt.? Graikai žino ir žinojo apie abebralį aruodą. Vienas dalykas aiškus, kad Valaitis išėjęs tą universitetą pamatė kaip vieningai gali tauta veikti, jeigu ji dirba "altruistiškai" (niešikant asmeniškos naudos).

Kuomet tie lietuviai, kurie dirba Lietuvai Pagelbos Teikimo Komiteto centre ir įvairiuose centruose, jau senai, senai, dar prie motinos Lietuvos krūtinės, jos gyvybę duodančių pienu misdami tą universitetą pažinome. Nuo tada, kuomet mūsų tautos didvyriai kentėjo kalėjimuose ir ištremimuose už tautos vieningumą. Tuomet buvo tokių pat tautos niekintojų, kaip ir šiandien.

Kunigas Harold Saunders krikštija "atsivertėlius" ir habistų tikybą kareivius kurnors Pacifiko salos prūdė. Sako, toj karo srityj panašius "atsivertėlių" pasitaiką apie po 20 kas savaitė.

Wisconsino Žinios

MILWAUKEE MIESTAS GALI NUSPŘEŽTI WISCONSINO VALSTIJOS BALSUS

Milwaukee, Wis.—Vos liko virš poros savačių iki prezidentinių rinkimų. Daugelis Amerikos žmonių smarkiai susirūpinę rinkimais ir dirba dėl jų pasekingumo. Bet nemažai yra ir tokių, kurie ne tik nesirūpina, bet ir pamiršo, kad toks reikalas, kaip rinkimai, turi ką bendro su jo gyvenimu.

Veik visi prisimename kokias gyvenimo sąlygas turėjome laike H. Hooverio. Taip, jis buvo išrinktas žmonių, Amerikos piliečių, bet ką jis davė piliečiams už tai? Visi pasakys: bedarbė, algų nukapojimą, šaudė Washingtone, D. C., buvusius karius, atiminėjo namus ir uždarinėjo bankas. Jei toks H. Hooverio "rūpestingumas" būtų pasiliekęs, tai mūsų šalies žmonių gyvenimo sąlygos būtų pasiekusios paties skurdžiausio laipsnio. Laimė, 1932 m. išrenkama prezidentas Rooseveltas. Jis rūpinasi įvesti bedarbiams pašėla, seneliams pensiją, bedarbėms apdraudą, ligos pašėla. Jauniems vyrams įsteigė CCC kempes ir davė eilę kitų pagerinimų. Šalies darbo žmonės ima išbristi iš didžiausio skurdo, ima atsiiebt.

Europos ir Azijos fašistai rengiasi užgniauti demokratiją, užvaldyti pasaulį. Rooseveltas perspėjo kongresą, kad mūsų šalis turi nesinauti, nes galime būti užpulti ir neturėsime jėgų apsiginti. H. Hooverio pasekėjai sušunka, kad būk prezidentas Rooseveltas nori karo.

Prabėgo kiek laiko, Europoje užsiliepsnojo karo gaisras. Naciai užpuola ir pavergia valstybę paskui valstybę. Tada reakciniai demokratai vėl staugia, kad Amerika pertoli, kad ją pasiekia fašistų ranka. Bet kuomet atvirai naciai pasisakė, kad greit bus Hitleris Washington, D. C., tai tie patys ponai užgiedojo, kad Rooseveltas snaudžia ir nesirengia reikalui esant pasipriešinti.

Jie taip darydami norėjo vienu šūviu du kiškius nušauti. Viena, jie norėjo įrodyti Amerikos žmonėms, kad jie esą griežti priešai karo, o antra, tai kad fašistai užpultų Ameriką nepasirengusią atsilaikyti užpuolėkams. Suprantama, tada lengvai Amerikoje būtų fašizmas įsikūręs.

Tas tiems ponams nepavyko dėka Roosevelto ir jo šalininkų rūpestingumui ir karštam Amerikos žmonių pritarimui prezidento Roosevelto planams, priešas buvo patiktas, sulauktytas ir apdaužytas.

Dabar klausimas, ar išrinkimas T. Dewey reikštų tik prezidento pakeitimą, ar atneštų kitokių "prašmatnybių"?

Neprotaujantis pilietis pasakys, koks čia skirtumas

kas bus prezidentu, Dewey ar Rooseveltas, abudu turtingi ir gins savo klasės reikalus. Tiesa, kad abudu turtingi, bet didžiausia klaida manyti, kad jie neturi skirtumo.

Rooseveltas jau įrodė pasauliui, kad jis rūpinasi visų žmonių reikalais, kad jo troškimas tai padėti kiekvienam žmogui, be skirtumo turty ir amžiaus. Jo politika vedama už skubių pergale, kartu yra troškimas įvesti pastovią taiką, kad ateityje nebūtų skerdynių, jis žiūri, kad nebūtų bedarbės. Jau dabar kalba, kad teks sutrumpinti darbo valandas visai nesumažinus algų. Trumpai sutraukus, prezidentas Rooseveltas rūpinasi Amerikos žmonių gyvenimu, kultūra ir išlaikyti garbingą demokratiją.

Kodėl negalima pasitikėti T. Dewey? Todėl, kad už jo pečių stovi vyriausias jo bosas H. Hoover. Dar daugiau, kas negirdėjo apie Gerald L. K. Smith, pulk. McCormick, Nye ir eilę panašų reakcininkų. Tie žmonės trokšta paimti valdžios vairą į savo rankas. Kuomet jie tai padarytų, tada grįžtų: bedarbė, algų kapojimas, panaikinimas mūsų karių aprūpinimo darbu arba priežiūra; užsidarytų bankos, nustotume įsigytų namelių (jei kas įsigijo), o priedo gal ir paties fašizmo sulauktume.

Jei yra žmogus, kuris nori skurdo, bado ir vergijos, tai jo dalykas už ką jis balsuos.

Pereituose rinkimuose Wisconsin valstijoje rinkinių klausimas buvo smarkiai įtemptas. Visoje valstijoje republikonai ėmė viršų, bet kada atėjo sąskaitos išduoti Milwaukee County, tai pasirodė, kad Rooseveltas čia viršijo 78,000 balsų. Ir kada sudėjo visus balsus, tai mūsų valstijoj Rooseveltas laimėjo vos 25,000 balsų.

Reakcininkai to nepamiršta ir dabar, jie čia dirba sušilę. Spalio 25 d. jie rengiasi atsistų patį Dewey į mūsų miestą.

Milwaukeeiečiai, stokime širdingai ir galingai į darbą per šias dvi savaites. Dirbkime sušilę ir prisidėkime prie apgynimo mūsų šalies nuo gresiančio rimto pavojaus. Kad mūsų sūnūs, sugryžę iš karo lauko, mums nepasakytų:—Mes sumušėme pagalbai Lietuvos žmonių. Visi rengkitės dalyvauti lapkričio 19 dieną parengime ir kitus raginkite.

—Kenoshietis.

šime tikri, kad mūsų šalies darbo žmonių gyvenimas klestės, ir laimėje karą, sulaukė karių iš karo tarnybos galėsime džiaugtis ir gėrėtis malonia gyvenimo ateitimi.

Dirbkime visi smarkiai ir išrinkime prezidentą Rooseveltą!

Dumblo bedugnėje įklimpe jankių tankai Luksemburgo fronte. Rudens lietus ir abelnai darganos kludo Talkininkų mechanizuoatom jėgom pasivyti besitraukiančius nacius vakariniam fronte.

Kenoshiečiai, Nepamirškime Paremti Karo Fondo

Spalių 17-18-19 dienomis bus rinkliava dėl Karo Fondo. Šį darbą veda Kenosha County Patriots Fund. Jis yra sujungtas su Wisconsin Karo Fondu ir Nacionaliu Karo Fondu.

Visi žinote, kad šis darbas yra plačiai vedamas per visą šalį, tad ir mes kenoshiečiai atlikime savo pareigą. Be to, atmintkite, kad Karo Fondas atlieka neapsakomai didelius ir naudingus darbus. Jie rūpinasi nuo karo nukentėjusiais žmonėmis, mūsų kariais ir abelnai žmonėmis, kuriems tuojautinė pagelba būtina ir svarbi.

Tad ir mes prisidėkime nors su vienos dienos uždarbiu jei ne daugiau.

—Pilietė.

Trumpos Žinutės

Kenosha, Wis. — Spalių (Oct.) 18 d., 1944 m., Orpheum Theatre, bus rodoma du gražūs sovietiniai judžiai: "They Met in Moscow" ir "Peoples Avengers." Prasidės I valanda popiet ir tęsis iki vėlybos nakties. Kurie dirbate naktimis, galite nueiti į teatrą popiet ir pamatyti šiuos gražius sovietinius judžius.

Įžanga su taksais 55c ypatai.

Lapkričio 19 dieną, German-American svet., įvyks gražus parengimas. Programą pildys pirmą sykį Kenosha, Cicero Moterų choras, po vadovystė Daratėlis Yuden.

Bus gražus perstatymas su dainom "Anapus Nemuno." Taipgi bus graži koncertinė programa.

Visas pelnas skiriamas pagalbai Lietuvos žmonių. Visi rengkitės dalyvauti lapkričio 19 dieną parengime ir kitus raginkite.

—Kenoshietis.

Dirbkime visi smarkiai ir išrinkime prezidentą Rooseveltą!

Darbo Duktė.

Milwaukee Turi Sukelti \$3,000,000 Karo Fondui

Milwaukee, Wis.—Mūsų miestui paskirta kvota sukelti Karo Fondui \$3,000,000. Paskelbtos skaitinės rodo, kad mes dar toli nuo tos sumos. Visi turime susirūpinti ir stoti į darbą, aukoti kiek tik išgalime. Reikalas neapsakomai svarbus ir būtinas.

Mes gyvendami Amerikoje toli gražu nepajutuome karo sunkenybių, išskyrus tas šeimas, kurių sūnūs bei vyrai yra karo lauke, jaučiame širdgėlą ir baime, kad jie nežūtų. Kitaip esti su Europos gyventojais, ypač su tais, kurie tiesioginiai turėjo peryventi karo baisenybes. Jie liko be duonos, drabužių ir daugelis be pastogių.

Žmogus, kuris neturi širdyje meilės link kitų žmonių galėtų neprisiidėti prie šio darbo.

Aukokime kiek tik kas išgalime ir atlikime kaip pridera geram žmogui atlikti šį labdarinį darbą.

Milwaukee Gyventoja.

Dabar einu Jubiliejinis dešimtmečio "Vilnius" vaju. Pakalbinti savo kaimyną ar gimnatinį užsiprenumeruoti mėgiamiausią lietuvių liudies dienraštį.

Nauja "Vilnius" Išeista Knygelė BRONIUS VARGŠAS (LAUCEVIČIUS)

Apysakininkas, Dramaturgas, Visuomenininkas.

Parašė DR. A. PETRIKA

Kaina 15 centų

Tai Nepaprastai Įdomi Monografija. Kas užsisakys didesnę egzempliorių skaičių, bus Duodama Nuolaida.

Kreipkitės:

"VILNIS"

3116 So. Halsted St. Chicago, Ill.

Laisvės Stovyla 53 Metų

Ant Bedloe Salos, New Yorko uoste, stovi Laisvės Stovyla, padaryta iš bronzinio metalo. Tai moteriška figura, 305 pėdų aukščio, kuri su visa pastova (pedestal) sveria 450,000 svarų. Vien bronzinė dalis sveria apie 200,000 svarų.

Vienoj rankoj šios moteriškos figūros yra išdirbta žvaigždė su 96 elektrikos lemputėm. Jų šviesa siekia 15 mylių. Kairioji ranka laiko knygą—"Book of Justice", ant kurios išrašyta tam tikra legenda.

Stovylą padirbo Prancūzijos skulptorius Frederic Auguste Bartholdi. Jis pasivertė jos padarymui 15 metų. Jis ir jo draugai Prancūzijoje sukėlė aukomis \$700,000 dėl stovylos. Amerikos žmonės suaukavo \$300,000.

Laisvės Stovyla buvo padaryta Prancūzijoje ir 1883 metais buvo įteikta Amerikos ambasadoriui. Supakuota į 12 skrynių, Prancūzijos laivu tapo atgabenta į šią šalį ir čia dabai gata. Spalio 28, 1886 metais, atsibuvo stovylos dedikacija.

Šiemet, spalio 28 d., sukanka 58 metai nuo stovylos dedikacijos ir keturi miestų majorai, būtent: Frank L. Lausche iš Cleveland, Ohio, Cornelius D. Scully iš Pittsburgh, Joseph J. Kelly iš Buffalo, N. Y., ir Vincent J. Murphy iš Newark New

Yorko miesto, atsišaukiant į jų miestų piliečius apvaikščioti tą sukaktį.

Elsie.

Jugoslavijos Partizanai Užėmė Tris Miestus

LONDONAS, spalio 13.—Maršalo Broz (Tito) armija užėmė stambų miestą Knjazevac, 25 mylių nuo Nis, taipgi užimtas Leskovac, 22 į pietryčius. Kiek pirmiaus užimtas Livno, 40 nuo Dalmacijos uosto Split.

PHILADELPHIA, Pa.—Buvę sukurti prieš negrus šio miesto transporto darbininkai, kelę streiką, kad neišleisti negrų, dabar išrinko negrą Maxwell Windham savo agentu deryboms dėl algų.

Jersey, pasižadėjo išleisti proklamacijos atsišaukiant į jų miestų piliečius apvaikščioti tą sukaktį.

Kenosha, Wis.

Charm Beauty Salon LaFaire Beauty Salon

Mes Grofė Pagratinam Visokis dailės — kultūros darbas yra atliekamas prityrusiu ranku.

Savininkės WILMA LESKOWICZ ALMINDA FOWIC

3103 — 60th Street Phone 2-3097 Phone 2-4869 6819—14th Avenue

CUDAHY, WIS

Smagiausia Lietuviška Užeiga BILL'S TAVERN

BILL THOMAS, Sav.

5274 S. Packard Ave., Cudahy, Wis. Telefonas—SI- 9936

Tarpe S. Milwaukee ir Milwaukee H.gway

Jei Būsite Racine, Wis., Nepamirškite Atsilankyt—

STANLEY'S TAVERN

Savininkas ST. RAGAUSKAS Gardūs Gėrimai ir Užkandžiai 1102 State St., Racine, Wis.

KENOSHA BIZNIERIAI

SOUTHWEST FOOD MARKET

POVILAS SPRINDIS, Sav.

Groseris—parinkta mėsa — daržovės — vaisiai. Žemiausias kainos ant parinktu produktų. Specialis pardavimas ketvirtadieniais, penktadieniais ir šeštadieniais.

6603 — 33rd Ave., Kenosha, Wis. Phone No. 2-1415

Didžiausia ir Gražiausia Užeiga

HAPPY HOUR CLUB TAVERNAS

125 pėdų ilgio moderniškai įrengtas baras

Kas vakaras orkestras šokiama

154 S. Genesee Street WAUKEGAN, ILL.

Boleslovas Masliūnas, Sav.

Detroito Kolumna

Kodel fašistinis brudas veisiasi mūsų šaly? Kas jam gelbsti? Gyvename biznio gadyne. Biznis turi pirmenybę ant viso ko, net žmogaus gyvybės.

Kompanijos, ypatingai didžiulės, taip toli nueina su savo bizniu, kad net neprišaliko valdžios patvarkymų. Pavyzdžiui, Montgomery Ward ir daug kitų. Jos daro didelius biznius, kartais net lauzo anti-trust įstatymą. Jos daug pelno sau susikrauja. Bet savo industrijai visi nenori organizuoti darbininkų turėti. Na, o organizuoti darbininkai, ar neorganizuoti turi gyventi. Jie yra šalies piliečiai. Jie turi auginti savo vaikus.

Demokratų partijai užėmus valdžios vairą, buvo suteikta darbininkams teisė organizuotis. Darbininkai tą ir darė. Tas išėjo jiems ant naudos.

Tuo tarpu visi darbdaviai įpykę ant prez. Roosevelto, kam jis, būdamas šalies prezidentu ir demokratų partijos lyderiu, suteikė tokia galią darbininkams!

Darbdaviai tuo yra labai susirūpinę. Jie per savo komercinę spaudą gąsdina šalies gyventojus komunizmu. Gąsdina juos pašaliais, savo susirinkimuose žyda, juodveidžiais ir ateiviais. Ir visame kame yra kaltas niekas daugiau, kaip prez. Rooseveltas.

Sakytum, kad tokia propaganda yra varoma tik prieš prezidentinius rinkimus. Bet taip nėra. Ji yra varoma jau nuo senai. Ji bus varoma ir toliau, jei išrinkti viršininkai nedarys taip, kaip darbdaviai patiks, arba jie norės.

Ot, ir todėl fašistinis brudas veisiasi mūsų šaly. Kunigas Charles Coughlins varė gana biurą fašistinę propagandą per savo "Social Justice". Valdžia, matydama, kad tas Romos katalikų kunigas perlovi eina, sustabdė tą laikraštį. Taipgi kun. Coughlins perstojo fašistinę propagandą per radiją skelbti. Be abejonės, tai valdžios buvo uždrausta jam kalbėti per radiją.

Bet fašistinis darbas vistiek eina. Jis eina smarkiai. Romos katalikų kunigui uždejęs apinasrį ant jo mordos, atsirado kito tikėjimo kunigas. Tai Gerald L. K. Smith. Šitas kunigas yra America First Party lyderis. Ir net kandidatu į šalies prezidento vietą tos partijos vardu.

Kun. Gerald L. K. Smith organizacijoj susispietę visi buvę kuklukslaniečiai. Tie elemental praeity yra nuplakę ir išmalavę daug unijos organizatorių. Jų toks darbas patiko darbdaviams, o ypatingai stambiems.

Štai Ford Motor kompanijos vice-prezidentas Harry Bennett jau davė du tūkstančių dolerių America First Partijos kandidatui kun. Gerald L. K. Smith. Be abejonės, kad ir republikonų partijos rinkimams

Fordo kompanija duos pinigų. Gal būt pats senis Henry Ford ar jo anūkas Henry Ford II duos. Auka bus daug didesnė.

Harry Bennett teisinasi kaslink tos aukos. Jis sakąs davęs todėl, kad "fight against communism and racketeering in labor organizations," jam atrodo, yra būtina reikalinga.

Matote, kuo susirūpino Henry Ford kompanijos vice-prezidentas Herry Bennett.

Dar to neužtenka. Kaip spauda paduoda, tai New Yorko ir Detroito industrijų savininkai po daug didesnes sumas pinigų yra davę kun. Gerald L. K. Smith rinkimui kompanijai.

Ot, kas finansuoja Amerikos fašistus!

1940 metais rinkimų laiku republikonų partija išleido rinkimams 16 milijonų dolerių. Demokratų partija išleido 6 milijonus. Tai labai didelė krūva pinigų!

Stambūs industrijų savininkai pastato savo kandidatus ir jam užmoka rinkimų išlaidas. Išrinktas į tą vietą jis turi jiems ištikimai tarnauti.

Smulkesni biznieriai ir darbininkai gelbsti tam kandidatui, kuris nors truputį užtaria jų reikalus.

Prezidento Roosevelto administracija užtarė smulkius biznierių ir leido darbininkams susiorganizuoti. Tas baisiai stambiems industrijų savininkams nepatiko. Jie rėkia prieš Roosevelta. Jie kaltina jį skeidimės klesų neapykantos šioj šaly.

Kaip industrijų savininkai aukoja tūkstančius dolerių republikonų partijai ir net atvirų fašistų partijai, tai jiems leistina. Bet kada CIO unijų nariai paaukoga po vieną dolerį ar pusę dolerį Roosevelto išrinkimui, tai jie rėkia išsižioje nuo ausies iki ausies, kad tai yra nedemokratiška, tai komunizmo vykdymas!

Visi sąmoningi biznieriai, profesionalai ir darbininkai būtina turi permatyti jų skymus. Visi turime paduoti savo balsus už prez. Roosevelta šiais rinkimais.

"Vilnius" vėjus prasidėjo. Mūs smarki vajininkė M. Smitrevičienė jau pasirodė su pareiksimu. Gerai, Marijona, darai, dirbk kiek tik galai. Esu tikras, kad jums pasiseks ir vėl būti pirmose eilėse vajininkų.

Na, o gal pasirodys ir Vera Smalstienė, kuri pereitama vėjus gavo pirmą dovaną. Ištikriju, Vera, nepasiduk! Draugiška kompeticija labai didelę naudą duoda.

LDS vėjus irgi eina. Reikia pasitikėti Ursule Palevičienė ir J. Gugu, kurie sutiko būti vajininkais. Aš esu tikras, kad jie sugebės su teikti garbę LDS 21 kuopai šiame vėjus. Best of luck!

J. Brukas.

Štai ką rado kineičiai kai iš ten tapo išmūsti japonai—tik krūvas griuvėsių.

ALDLD Reikalai

Pasimokėkite Užvilktas Duokles.

Jau 1944 metai eina prie pabaigos. Tūkstančiai narių pasimokėjo savo duokles, atliko organizacinę pareigą. Už tuos pinigus išleidome puikiausią knygą "Lietuva Ugnij", "Šviesos" tris numerius ir jau ruošiamės paskutinį už šiuos metus. Garbės kuopų jau yra 130, tai yra, kurios pasiekė 1943 metų viršų skaitlinę. Yra 89 kuopos, kurių visi nariai pasimokėję, nei vieno nario nėra skolingų už šiuos metus. Bet dar yra 705 nariai skolingi duokles, kurie priklaus 73-jose kuopose.

Nariai, kurie dar nepasimokėjo savo duokles, neatliko organizacijos pareigų ir apsunksino Centro Komiteto darbą. Kas būtų su organizacija, jeigu visi taip darytume? O tarpe jų yra net ir žymių narių. Tai labai blogai. Vietoj, kad jau ruošis pasimokėti už 1945 metus, tai reikia rūpintis išrinkti duokles dar už baigiamus šiuos metus.

Centro Komitetas nukopijavo visų jų vardus ir pasiuntė kuopų sekretoriams. Prašome tuojau išrinkti jų duokles ir prisųsti. Jie kurie išvažiavę, tai praneškite.

Pasimokėkite Už Brošiuaras.

Kuopos yra skolingos centro komitetui apie \$500 už brošiuaras ir knygas. Visoms kuopoms, kurios skolingos, pasiūsta raginimai. Prašome tuojau atsisteisti už literatūrą, kad galėtume apmokėti bilas knygų leidime ir prie naujos literatūros leidimo pasirošti.

"Šviesos" Antrašai.

Kąsmetai centras pasiūnčia kuopų valdyboms antrašus, kuriais nariams siunčiama "Šviesos" patikrinimui, ar visi nariai gauna, ar visų geri antrašai. Nors tas daug pagelbsti, daug valdybų patikrina ir centrai praneša, daug paštas praneša apie pasikeitusius antrašus, bet visvien pasitaiko, kad vienur, kitur narys negauna žurnalo ir pyksta ant centro, pyksta ant kuopos.

Draugai, jeigu jūs negunate žurnalo, tai jūsų pačių kaltė. Centras negali žinoti kada ir kuris narys pakėičiate gyvenimo vietą. Jūsų pareiga pranešti kuopai ir centrai savo seną ir naują

antrašus, kaip tik pakeičiate gyvenimo vietą. Padarykite tą ateityj.

Rengkimės Prie Jubilėjaus.

Būsimais metais sukanka 30 metų gyvamio Lietuvos Literatūros Draugijai. Per tą laiką mūsų organizacija atliko daug ir praklinių darbų. Padarykime organizacijos jubilėjų didelių dalykų ir sutvirtinkime ją. Centro Komitetas nutarė, kad 30-ties metų jubilėjų atžymėti sekamai:

1. Paskelbti šeši mėnesiai vėjus už naujus narius nuo 1 d. sausio iki 30 birželio, 1945 metais.
2. Laikė vėjus turime gauti 1,000 naujų narių į organizaciją.
3. Rengti prakalby, paskaitų, apšvietos vakarų ir kitokius pasėngimus atžymėjimui 30-ties metų jubilėjaus.
4. Išleisti papilditą žurnalo "Šviesos" numerį.
5. Duoti naujiems nariams knygomis dovanų, kaip tai "Didysis Lietuvos Tautos Priėšas", "Amerikos Demokratijos Steigėjai", "Lietuva Ugnij", "Lietuvių Tautinio Atbudimo Pionieriai" ir kitų knygų.
6. Organizuoti Amerikos lietuvių leidinių archyvą prie Draugijos centro. Ir imtis kitų tinkamų žingsnių atžymėjimui organizacijos jubilėjaus.

Todėl Centro Komitetas prašo visų draugų ir draugų, kuopų ir apskričių komitetų tuojau svarstyti, daryti planus, kaip sekmingiau šią sukaktį pravesti pas jus. Centro Komitetas padės, kiek tik galės.

Prašome prisųsti sumanymų tuo klausimu ir iš kuopų, jeigu tik turite.

Kas Remia Knygų Fondą.

Mūsų organizaciam Apšvietos Fondui gavome aukų nuo šių draugų ir draugių: M. Vaitonaitė, iš Waterbury prisuntė surinkus ant blankos \$22.

S. Reikauskas, Phila., prisuntė ant blankos \$5 (Vardai aukavusių kaip waterburiečių, taip philadelphiečių tilpo korespondencijoj).

ALDLD 46 kp., per M. Bielinis, Ottawa, prisuntė aukų \$10.

K. Genys, Seranton, prisuntė dalį pelno nuo pikniko \$5.

S. Tvarijonas, Detroit, aukavo \$2. Po \$1 aukavo J.

Tautiškumas ir Tarptautiškumas

"Vilnyje" tilpo straiptnis, kuriame yra klausimas: Ar tautiškumas, nebus priežastis įsigalėti ponijai? Ne, nebus! Per 27-nis metus tautos didelės ir mažos, susijungę į Sąjungą Sovietų Socialistinių Respublikų, pirėdė, kad tautiškumas nėra nei jokia klėūtis susijungti tautos tvirtais tarptautiniais ryšiais.

Caristinėj Rusijoj dauguma žmonių gyveno savose šalyse, savuose namuose. Vieni jų buvo ponai, o kiti tarnai, darbininkai. Valdžia liepė visoms tautoms mokintis mokslainėse vien tik rusų kalbos: visose valdiškose vietose tik rusiškai kalbėti. Tautos, nežūrint kaip mažos, jos buvo nusistatę palaikyti savo kalbą, savo kultūrą ir net kovot prieš caro valdžią.

Tenka minėti, kad šiaurinės Rusijos žmonės labai vargingai gyvena: iš žemdirbystės tinkamai prasi-maitinti negalėjo. Vyrai ke-liavo toli kaip amatninkai ar vertelgos ieškodami darbo. Moterys, likę namie, pačios arė, akėjo, žolę piovė—savo ūkį pačios vedė, o to ūkio būdavo viena trioba, kur tilpdavo žmonės, gyvuliai ir pašaras,—tavo būvo jų tautinis ūkis.

Vyrai, atkeliavę į rusiškų kraštus, matė žmo-nes geriau gyvenant, ir jie stebėjosi kodėl rusiška valdžia draudžia žmonėms mokintis savo-kalboje, kaip ge-riau gyventi. Jiems buvo pa-pasakota, kad panaikinus caro ir ponų valdžią, dirban-tieji žmonės įvestų geresnę santvarką šalyje: tautos, esančios Rusijos ribose, mo-kintųsi savo kalbose, bet bū-tų susijungę tarptautiniai į vieną didelę valstybę. Ta tarptautinė valstybė tvarkytų šalies pramonę ir preky-bą. Valstybė valdytų vis-us žemės ir vandens kelius, traukinius ir laivus. Tokiai santvarkai esant būtų galima pergabent įvairias pre-kes iš vieno valstybės kraš-to į kitą, tada šiaurės gyven-tojai gautų prekes gamintas pietuose, o pietinio krašto gyventojai gautų kas gami-ta kitur. Tada žmonėms bū-vis pagerėtų visuose valsty-bės kraštuose.

Rusijos žmonės prašalino caro ir ponų valdžią, pravė-dė socialistinę santvarką ir, palaikydami tautiškumą sa-vo kraštuose, o tarptautiš-kumą Sąjungoje, niekad pir-miau taip gerai negyveno, kaip jie gyveno prieš vokie-čių užpuolimą ant jų valsty-bės.

Laikė karo susiorgani-

Rusekas, Brooklyn, ir P. Kvalkauskas, Zion Grove, Pa. Visiems aukavusiems draugams širdingai aciū. Prašome nepamiršti ir ateityj, nes karo sąlygose viskas labai pabrango ir sunkiau paruošti literatūrą.

D. M. Šolomskas, ALDLD CK Sekretorius, 46 Ten Eyck Street, Brooklyn, N. Y.

zavo net didelės kariuomėnės dalys vartojančios savo kalbas, savo komandą kariuomenės daliniuose, bet bendrą komandą Sovietų Sąjungos militariškų vadų. Užtikrinta tautinė laisvė yra lyg cementas, kuris sujungia tautas tarptautiniais ryšiais.

Temijant žmonių nusistatymų Sąjungoje nėra galimybės ponijai tenai įsigyventi kaip poniesai. Pabaltes valstybėse yra nemažai poniškumo ir poneliai stengsis pasilaikyti tokiais, o kunigų pagelbimi bandys įsigyventi kaip poniesai, jei darbo žmonės juos tinkamai nepripasus. Tautiškumas nėra vienintelė priežastis poniškumui įsigalėti. Juk ir ponija susirūsus tarptautiniais ryšiais gyvena.

A. Krajauskas.

Phone: LAFayette 5800
4180 Archer Avenue
URBA Gėlininkas
Gėlės, Medvilnės, Vestuvėms, Bankietams, Pagrabams, Patalpinimams

Siunčiame Gėles Telegramomis į Viso Pasaulio Dalis
LOVEIKIS—Kvietkininkas
Gėlės Vestuvėms, Bankietams, Pagrabam
3316 S. Halsted Street Chicago Yards 7308

NULIUDIMO VALANDOJE
Kreipkitės į
ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
DVI MODERNIŠKOS KOPIJČIOS JOSU PATOGUMUI.
6812 S. Western Ave., Chicago Telefonas GROvehill 6142
1410 So. 50th Avenue, Cicero Telefonas CICero 2109
Mūsų patarnavimas yra greitas, mandagus ir Jūsų finansiliskam stovui prielaimas.

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASSOCIACIJS
Turime Kopijčias Visose Miesto Dalyse Ambulanso Patalnavimas Dienų ir Naktį
AMBULANSO PATARNAVIMAS DIENŲ IR NAKTĮ
Turim Kopijčias Visose Miesto Dalyse

LACHAWICH IR SUNUS
Phone: Canal 2515 Comm. 5765 Fullman 1270
2314 West 23rd Place 10756 So. Michigan Ave.

P. J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET 710 W. 18th STREET
TELEFONAS YARDS 1419

J. LIULEVICIUS
4348 S. CALIFORNIA AVE. TELEFONAS LAFAYETTE 2572

S. P. MAZEIKA IR EVANAUSKAS
3319 LITUANICA AVE. TELEFONAI: YARDS 1138 ir 1139

ANTANAS M. PHILIPS
3307 LITUANICA AVENUE TELEFONAS: YARDS 4908
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVENUE TEL. FULLMAN 6661

Prūseikos Marsrūtas Pietimame Illinois'e

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 9-tas ir LDS 6-tas Apskričiai rengia prakalbų maršrutą L. Prūseikai, LDS Apšvietos Komissijos nariui.

16 d. spalio Zeigler, Ill. 17 d. spalio St. Louis, Mo., 2200 South 7th St. Pradžia 7:30 val. vakaro.

Kalbėtojas labiausiais kreips dėmesį į LDS reikalus ir bendrai į lietuviškų klausimus.

Visi nariai ir pašaliniai kviečiami dalyvauti. Kviečia LDS 9-tas Apskritis.

